

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f.
Fél évre . . . 5 K — f.
Negyed évre . . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

Hirdetmények:

3 hasábos petsor egyszer
18 fillér, többszöri hirde-
tésnél 14 fillér.

ZALAMEGYE

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

politikai, társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

A lap
szellemi részét illető közle-
mények a szerkesztőséghez
(Wlassics-utca 25. sz.), az
anyagi részét illető közle-
mények pedig a kiadóhiva-
talhoz (Ujváros-utca 25. sz.)
küldendők.

Kéziratokat
nem küldünk vissza.

Pusztulunk.

Megyei közéletünk egy ismert alakja, aki a nép életét mindig jóakaró, éber figyelemmel kíséri, felpanaszolta a minap, hogy a magyar nép sok községben nem csak hogy nem szaporodik, hanem fogy. Az idegen ajku falvak lakossága emelkedik, a magyar községek pedig pusztulnak.

Ma már a kivándorlás nem oly nagy mérvű, mint évekkel ezelőtt, mert a gazdasági viszonyok némileg javulnak, a szőlőket rekonstruálják s az intenzívebb gazdálkodás folytán könnyebben kap a nép munkát. Sokkal nagyobb pusztítást visel végre a gyermekek számának korlátozása, az egy gyermekrendszer, amely napról-napra terjed s különösen a tős gyökeres magyar nép között otthonos.

Nem volt ujság eddig sem, hogy egyes községekben a nép már régen ismeri az erkölcstelenségnek ezt a nemét, de hogy vidékenként már az ellenkező a kivétel, ez újabb szomorú tapasztalat.

És mennyit irtak, mennyit beszéltek ellene. A Dunántúli közművelődési egyesület egyik közgyűlésén — már évekkel előbb — Rákosi Jenő rámutatott a magyar fajt fenyegető csapásra. Lelkes beszéde elhangzott, alig vetettek rá ügyet. A hatóságok ébersége nem használ semmit. Lassanként pusztulunk, veszünk.

Lassankint kipusztul a legszebb, legerőteljesebb fajja a szinmagyar lakosságának, mert anyagi érdekből a fajszaporításnak bünös módon gátat vetnek és meddősegre kárhoztatják az anyákat.

Rég elmúlt időké az a szép mondás, hogy a gyermekből és a pohárból soha sincsen elég a háztartásban, mert mind a kettő nagyon törekeny. Hol van az a rég letűnt kor, amelyben a legszörnyűbb átok egy asszonyra a meddőség átka volt, holott ma némely vidéken a nép között szégyen a fiatal asszonyra, ha korán lesz anyává és szerencsétlenség, ha egyszernél többször tölti be életadó hivatását.

De nem az erkölcstelenség vagy a hazafiatlanság a baj oka, hanem egyedül az anyagi érdek. Éppen azért erkölcsi prédikációkkal, hazafias intelmekkel, jóakarató fölvilágosításokkal és dorgálással nem férhetünk a baj gyökeréhez és nem gyógyít-

hatjuk meg ezt a pusztító betegséget, hanem a kérdés anyagi részére kell vetni figyelmünket.

Hiszen az élet küzdelmében mindenütt, minden viszonyban, minden vonatkozásban azt kell találnunk, hogy az anyag, amelyhez kötve van testi létünk, az kormányoz mindent, az igazgatja az erkölcsieket és a szellemieket egyaránt. A természet törvényei, az önfentartás parancsolatai: a hideg és a meleg, az éhség s a szomjúság uralkodnak a világon. Minden, ami van, ezeknek csak fokozatai. Ezeknek pedig az eszköze a vagyon. A vagyon a nép szemében az erkölcs, a becsület, tekintély. A vagyon biztosításnak, — hogy fentartsa magát — az egyén alája rendeli a fajföntartását.

Ez az egy-gyermekrendszer. Aki sike-
resen szembe akar vele szállni, annak az anyagiakat kell vizsgálnia s abban kell a segítséget megtalálnia.

Mert az éhség, a szomjúság, a hideg és meleg ellen a jobb mód, az anyagi vagyon vágya ellen az erkölcsi és hazafias prédikáció nem használ, de a zsandár s a hatalmi tilalom minden fegyvere is hiu és hasztalan.

A státusférnak ajtaján kell dörömbölnünk, nem a szegény jegyzőkén; a törvényhozás kapuit kell bedöntenünk, nem a szegény parókiáikét.

Azok a törvények, amelyek, a mi vagyonunkról, a mi birtokunkról, a mi kezünkön levő földekről, a mi örökségünk-ről intézkednek: azok ebben a dologban a bünösök. Amíg ezen nem segítünk, addig semmi hathatós eszközünk nekünk az orvoslásra nincsen. Régi törvényeink világát egy csapással ledöntöttük és magunk is elbukván, átmenet nélkül idegen törvények alá vettettek összes magánjogi viszonyaink.

Százados fejlődésből történelmileg kialakult eszünk járásával, életfelfogásainkkal, megszokásunkkal, hagyományunkkal egyszerre egy ellenkező vagy legalább is más világnézet által létrehozott törvények szerint kénytelenítettünk élni; az rendelkezett birtokunkról, aszerint örököltünk, aszerint osztzkodtunk és azt nem értettük meg, azt nem találtuk kedvünk, természetünk, szokásunk, vágyaink és érdekeink

szerint valóznak, tehát védekeztünk ellene, mert el kellett általa veszünk.

Ebben ment tönkre középbirtokos osztályunk, mely a régi rend védelmétől el-esvén, prédája lett az új viszonyoknak és magának más védelmet nem talált, mint hogy az állami hivatalokra vetette magát, ahol pedig elvérzik.

Ebben megy tönkre a köznépünk, mert a végtelenig osztható birtokát kiráncigálják alá. Akinek pedig a kezén levő föld annyi, mint a tisztesség, becsület és tekintély, elvesztése pedig annyi, mint el-lennie tisztesség, becsület és tekintély nélkül: az a rajta ily végzetes sullyal fekvő törvény ellen menedéket keres, ha nem talál mást, hát a legtermészetellene-sebbet, az ime mindjobban terjedő egy-gyermekrendszert. Mert aki jó gazda, szorgalmas, ügyes és takarékos, az a legnehezebb viszonyok közt is megtartja birtokát. De jaj neki, ha egy gyermeknél többje van, mert akkor az örökösödésben szerte megy a birtoka foszlányokra és immár kisiklik örökösei kezeiből.

Ezért van, hogy a Dunántul déli részeinek falvaiban anyagi jómód mellett is játszadozó gyermekek hiányában az utca szomorú és néptelen és nem egy községben immár becsukják az iskolát, nem lévén, aki beléje járjon a tanító elé; ezért van, hogy a mi gyönyörű fajmagyar határ-őrző telepeinken a Drávához közel a lakószobából hiányzik a gyermekirás és a gyermek kacagása, a teremtő Istennek és angyalainak ez a legdicsebb, legmegrendítőbb, szívdobogtató, szívemelő csodamuzsikája.

A tapolczai mandátum. Hertelendy Ferenc országgyűlési képviselő Zalavármegye főispánjává neveztetvén ki, mandátumáról lemondott s választóitól lelkes hangú körlevéllel elbucuzott. A tapolczai kerületben tehát választás lesz, amelynek határidejét a központi választmány január hó 20-ára tette. A tapolczai kerület szabadelvű pártja képviselővé Makfalvay Géza földművelésügyi államtitkár jelölte, aki ez ideig ellenjelölt nélkül áll. A kerületben általános lelkesedéssel fogadták Makfalvay Géza jelölését s nem valószínű, hogy akár a függetlenségi, akár a néppárt ellenjelöltet állítson. — Makfalvay Géza régi harcosa a közügyeknek.

Budapesten született s ifju korában Kaposvárott nyitott ügyvédi irodát. Somogyvármegyében egyike volt a legnépszerűbb vezérférfiaknak s már mint fiatal ügyvéd a megyei közéletet irányító tényezők közé tartozott. Népszerűség vette körül s fent és alant egyformán szerették, becsülték. Politikai tekintetben a nemzeti párthoz tartozott, gróf Apponyi Albert híve volt s a fuzióval került a szabadelvű pártba. A legutóbbi választás alkalmával nem kapott mandátumot. A parlamentből való kimaradását nemcsak pártja fájlalta, hanem az egész közvélemény is elismerte, hogy Makfalvy Géza nagy tudására, következetes politikai karakterére s tapasztalataira az országgyűlésen szükség van. Tallián Béla, akinek somogyvármegyei főispán korában bő alkalma volt Makfalvy Géza képességeit megismerni, államtitkárnak hívta meg. A tapolcai kerület tehát következetes marad önmagához, amikor Hertelendy Ferenc után Makfalvy Gézát küldi az országgyűlésre.

Forduló ponton.

A mostani század méltán mondható a felfedezések századának. Nincs nap — de óra — a midőn újabb és újabb felfedezések ne ejtenék bámulatba az emberiséget, mint megannyi tanui az emberi szellem nagyságának.

A szellemi élet a legrégebb idők óta karöltve halad az ember testére, életmódjára, összes reális céljaira kedvező tényezők felismerésével.

Az abstract szellemi művelődés lehetetlen oly körülmények nélkül, amelyek a lélek munkáját elő ne segítenék. Ezen szempontok az ember életműködésének minden fasisában, a szellemi kiművelődés minden korszakában érvényesültek.

Ha a művelődés történet lapjait feltárjuk, azt fogjuk tapasztalni, hogy az ó- és újkor vezérférfiai nem homályosították el a mindennapi élet könnyebbé tételére irányuló törekvéseket s tovább haladva mindinkább szemünkbe ötlük az a körülmény, hogy az ember nemcsak értelménél és gondolkodásánál fogva, de rendkívül fontos felfedezéseivel fogva méltó arra a szerepre, melyet neki a Teremtő juttatott.

Azok az ideális célok, melyek egyeseket arra ösztönöztek, hogy az ismeretlenség mysticus fátyolát fellebbentsék s kutassák azt a sajátságos törvényszerűséget, mely a természeti erők között

fennáll s oly tételeket állapítsanak meg, melyek criteriumai lesznek az egyes tudomány szakoknak; tán sehol sem producálnak oly meglepő eredményeket, mint a chemia terén.

Ez volt indító oka annak, hogy thémát a chemia köréből vettem s egy aktuális felfedezésről mondjak el egyet-mást, mi tán érdekelni fog laikust, szakembert egyaránt; hiszen e felfedezés végeredményei kiszámíthatatlan következményekkel lehetnek az egész emberiségre nézve.

De menjünk vissza az ó-korba, midőn a chemia még gyermekkorát élte, midőn hiányzott a biztos basis, melyen törvényeit, thoriáit s fontos hypothesisait felépíthette volna, a midőn az emberi agy képzelő ereje volt az egyetlen alap, amidőn csak tapogatózva kereste az alchimista az egyes testek sajátságait, s viszont másokat oly tulajdonokkal ruházott fel, mint a bölcsek követ, mely örök ifjúságot és szépséget volt hivatva adni tulajdonosának, majd a nem nemes fémekkel összeolvastva, azokat a fémek királyává, arannyá változtatta volna. Ki hitte volna, hogy az alchimisták e naivnak látszó törekvése szülőanyja lesz egy hatalmas tudományágnak, a vegytannak.

Sok volna felsorolni azok nevét, kik egy-egy téglát hordtak felfedezésükkel e hatalmas épülethez; így az egyiptusi Hermes Trismegistostól, mint az alchimia megalapítójától, Boyle Robertig, a tulajdonképeni chemia megalapítójáig sok-sok hiu próbálkozás történt és érdekesebbnél érdekesebb történeteket sorol fel a história azon törekvéseiről, hogy a bölcsek követ felfedezhessék, ez alatt sok tény került napvilágra, melyek alapján a chemia oda fejlődött hol ma van, élén a Curie házaspárral, a Radium felfedezőivel. Hermes Trismegistos felfogása szerint, hogy elemet előállíthassunk, először a Materia primát, az ősananyagot kell előállítanunk, ebből az következik, hogy ő abban a meggyőződésben volt, hogy a világ mindenség egy elemből van alkotva.

Jóval később sem tudtak a tudósok megfelelni arra kérdésre, hogy hol van az elemek eredete, felbonthatók-e s alkotórészek van-e? Könnyen megtudjuk magyarázni ennek okát, a míg a többi tudomány ág kutatásai tárgyát szabadon vizsgálhatja, így a fizikus a mozgás különféle módosulását, a fényt, a hőt, hangot, mint transformált mozgási energiákat, vagy az orvos górcsővel látja a vizsgálendő végtelen kicsiségű orgonizmusokat, a bakteriumokat és bacillusokat, addig a chemikus a saját gondos megfigyeléseire van utalva, az utat az egyes problémák megoldására magának kell megtalálnia.

A tudományok fejlődéstörténete igazolja, hogy csak nagy szellemek mélyreható s végtelen odaadó kutatásai vezettek igazán nagy felfedezésekre. A véletlen szereplése csak következmény.

Boyle Robert kimutatta, hogy az aristotelesi

felfogás helytelen, hogy az Aristoteles által tűz, víz, föld és levegő elemnek mondott testeken kívül még számtalan elemi test van, értvén az elem szó alatt a testek kimutatható, de tovább nem bontható részeit. Majd Stahl a XVIII.-ik században nyomára jő a flogistonnak s ezt új elemnek mondja, megállapítván vele az égési energia új principiumát. E tanok a mult századig fenntartották magukat, míg Lavoissier megdöntötte a tűz anyagiságára vonatkozó felfogást azzal, hogy kimutatta, hogy a tűz nem egyéb, mint láng, illetve fény és hőfejlődéssel végbemenő chemiai processzus.

Ezt követte nemsokára a levegő, víz és földnek az elemek sorából való törlése.

Ezzel kapcsolatosan egymás után következik Carendich által a Hydrogén, majd Pristley által az Oxigén, Bränd a phosphor s ugyanez időre esik a cobalt, nickel és platina felfedezése is.

E felfedezések nagy lendületet adtak a chemiának nemcsak az elemek fogalmának meghatározásánál, de megvetették alapját a modern felfogásnak. E mederben fejlődött a chemia napjainkig fokról-fokra, a midőn előreláthatólag a Radium felfedezésével egy új kor küszöbén állunk, amely korban tán az eddigi felfogások dőlnek meg.

Nem csodálható a nagy várakozás tehát, mellyel e ragyogó, végtelen, értékes elem elé az egész modern világ tekint.

A Radiumot a Curie házaspár fedezte fel a szurokkó vizsgálása közben. Már régebben feltűnt Curie-nének, hogy a szurokkó egy eddig ismeretlen sajátságos radioaktiv testet tartalmaz, értvén radioaktivitás alatt azt a sajátságát nemely testeknek, hogy a röntgen-sugarakhoz hasonló láthatatlan, részben pedig látható sugarakat lövelnek ki. Megkülönböztetünk állandó és indukált radioaktivitást. Az indukált radioaktivitás a természetben az elsővel együtt is előfordul, de lehet, mesterséges befolyások által, mint pl. villamossággal előállítani.

E sajátságos tünetét először az Uran elemben fedezték fel, de bizonyos körülmények oda engedtek következtetni, hogy a radioaktivitás nem az Urantól, de eddig ismeretlen, új, a szurokkóban az uránnal együtt jelenlevő anyagtól származik. Curie, felesége figyelmeztetésére, kutatni kezdett s e kutatása eredménye csodás volt, a mennyiben sikerült neki az uránképződésből a Barium elvonása által a Radiumot, mint Barium Radium-sót előállítania. Különös sajátsága az így előállított Radium sóknak, hogy csak minimális radioaktivitásuk, vagyis sugárzásuk van kezdetben, ez azonban hetek alatt folytonosan emelkedik, míg egy bizonyos idő múlva a legnagyobb fokot eléri s ebben az állapotban megmarad. Még igen kevés az, amit e csodás villogó elemről tudunk, de ez is, amit

TÁRCA.

Három csók.

Irtá: J. H. Rosny.
(Francziából.)

Az én lelkivilágomat kora ifjúságomtól késő vénségemig egyetlen igaz szerelem töltötte be, — kezdé elbeszélését az öreg Loius Contade. — Jóllehet e szerelmet bennem három nő keltette, de e három nő külső és lelki hasonlatosságuknál fogva egybeolvadt emlékezetemben, ugyanannyira, hogy három nemzedéken át: nagyanyában, anyában és unokában egy és ugyanazon nőt véltem szeretni.

Volt ezenkívül, volt bizony számtalan regényes kalandom, de szerelemnek a szó nemesebb értelmében csak ezt az egyet nevezhetem.

A nagyanyával 1849-ben ismerkedtem meg. Ő tizenhétéves volt, én tizenkilenc multam. Olyannak átom még most is, mint a milyen találkozásunkkor volt: hamvasbőrű, viruló szőke leány, fürgé, mint a hegyi patak, a szeme olyan sötéte kéklő, hogy árnyalatát bajosan tudta volna megállapítani első látáskor, annál bajosabban, mert a fénye változóbb volt a lidércfényénél; forró piros ajka szenvedélyes természetűre vallott, de a körülötte játszó mosolya ártatlan volt és

bajos. Szeszélyes árnyalatokban változott e mosoly, bujósdi játszott, mint a tavaszi napsugár, mely vagy egy aranyos felhőbe burkolózik, vagy kacéran egy fehér ködfátyolba rejti el arcát.

Már első találkozásunkkor éreztem, hogy a jórsors hozott vele össze.

Ő sem titkolta vonalmát. Egy nagy francia park volt tanuja bohó ifju ábrándozásunknak, melynek eikornyas merevséggel megnyirt bokrai között napestig elüldögéltünk.

Mindketten félénkek voltunk, vallomásuk hosszú kézsorításokból állott, egyedüli bűnöm: a ruha szegélyének titkos érintése volt.

Három hónapig tartott e tündéralom, míg végre egy reggel, amidőn a őszi szél már lekorbácsolta a fáról a dermedt leveleket, amelyek tétován, céltalanul szállingóztak alá a ködös fásor közé, dult arca futott felém Noéle, szeme ki volt sirva, ajka remegett, s amint közelembbe ért, zokogva rejté el az arcát.

— Mi baja? Mi történt? — kérdeztem tőle ijedten és egy közeli facsoport mögé vontam őt.

— Elutazunk, még ma este — rebegte fuldoló hangon — atyám rossz híreket kapott és engem férjhez akar adni.

Megsemmissülve néztem magam elé, háborgott a lelkem a méltatlanságtól, de az ifjúság: erélytelenség, sirni látván Noéllét, lassan-lassan az én könnyeim is megeredtek. Ha érettebbek va-

gyunk, vagy ha ama kor erkölcsi nevelésével ellentétben az atya akaratát nem tekintjük annyira szentnek, talán eszünkbe jut tiltakozni, ellenszegülni, de ily istentelenségre akkor még csak gondolni sem mertünk.

Amilyen mély ép oly tehetetlen volt fájdalomunk. Szívünkben a lehetetlenség gyötrő tudata, szemünkben keserű könnyek.

Egymás kezét szorongatva sirtunk némán, — sokáig.

A távolból egy hang kiáltotta Noéllének nevét. Összerezentünk. Ekkor egy hirtelen elhatározással nyakam köré fonta karját, magához vont és hosszan, fájdalmas lemondással, ártatlan melegséggel esőkölt meg először — s utoljára.

Nem láttuk többé egymást. Férje, ki követ volt, messze földre vitte magával Noéllét, ahonnan egyszer kétszer visszatért ugyan, de jövőtelét sohasem tudatta velem.

Huszonhárom év múlva az én első szerelmem meghalt. Családjáról csak annyit tudtam meg, hogy egyetlen gyermeket hagyott hátra, akire sokat gondoltam s akit nagyon szerettem volna megismerni.

Egy napon Eviamban a „Sasról“ kiszálló utasok között egy fiatal nőt pillantottam meg, akiről nem tudtam levenni szememet. Mintha csak Noélle elevenedett volna meg előttem, ugyanaz

a kísérletek napfényre hoztak, esodálattal töltenek el minden emberi lelket.

Megnehezíti a Rádiummal való kísérletezést főleg az, hogy rendkívül drága, minek főkép az az oka, hogy előállítására oly rengeteg munkába és anyagba kerül. Így egy gramm Rádium 12000 frt-ba kerül, de ez előreláthatólag emelkedni fog, miután az osztrák kormány az uránérc egyedüli lelőhelyéről Joachimsthalból való kivitelét betiltotta. Jelenleg sokan kísérleteznek vele; ezek között legkiválóbbak Cookes, londoni tanár és Markwald.

Cookes és Markwald kísérletei meggyőznek arról, hogy a Rádium tényleg elemi test, amely azonban oly rendkívül ritka a természetben, illetve oly rendkívül finom szétosztott állapotban van a világegyetemben, hogy a levegő alkotó részét képező s ennél 78-szor higabb Xenon gázt is felülhaladja. Erre nézve legjobb képet ad az, hogy 35 centigramm Rádium előállítására 386 kilogramm szurokércet kellett feldolgozni.

Mint Markwald kísérleteiből tudjuk, a Rádium calciumhoz hasonló elem, atomsulya 250-252 között van. Az a rádium mennyiség, mellyel Markwald kísérleteit végezte, egy parányi szenyfoltnak látszott egy fehér papírlapon, mégis rendkívüli hatásokat idézett elő vele. Így a villamos szikraindító gép szikrakévéhez érintve a villamos szikrák azonnal megszüntek világtani, jelölt, hogy a levegőt jó villámvezető közeggé alakította. Majd a terem elsötítése után a Barium platinocyanür és cinkszurokércéhez közelítve a Rádiumot, ezek mintegy varázsütésre ragyogó zöldes fényben csillámlottak fel; a Rádium legjellemzőbb sajátága a kisugárzás, e kisugárzás adja meg a karaktert az új elemnek. E kisugárzás egy eddig ismeretlen tünetnyen fisiológiai és vegyi hatásokat képes előidézni. Így különösen érdekes azon élettani hatása, hogy néhány milligramm, a test közelébe hozva, már rövid idő alatt nehezen gyógyuló sebeket okoz, amely sebek hasonlítanak az égési sebekhez.

A bacteriumokat e sugarak megölik. Így Detre László doktor beigazolta, hogy az antrax (lépfene) sporáit rövid idő alatt tökéletesen elpusztítják.

London szentpétervári tanár rendkívül érdekes kísérleteket végzett igen kis Rádium mennyiséggel, a midőn azt tapasztalta, hogy nemcsak microorganismuskok, de nagyobb melegvérű állatok is képesek elpusztítani. Így egerek, melyek bár elegendő táplálékkal és levegővel el voltak látva, a közelükbe helyezett Rádiumtól 2 nap alatt sajátos jelenségek között pusztultak el.

Sajátos hatásuk van a Rádium sugaraknak a vakokra. Így a fény hatására megéreztek, amint Rádiumot helyeztek szemük közelébe; olyanok pedig, kiknél abszolút vakosság még nem forgott fenn, hanem szemidegök a fényre még reagáltak, a

radium sugarakkal megvilágított tárgyat meglátták; így két vak fiu a rádiummal megvilágított pénzdarabokat, kulcsot meglátta s e sugarak mellett megtanult olvasni. Hogy a szemidegre mily rendkívül intenzív e sugarak hatása, mutatja az a körülmény, hogy kendővel bekötött és 4-5 kézzel lefogott egészséges szem megerzi e sugarak hatását.

Curie és Laborde meghatározták a sugárzó Rádium önként fejlesztett hőjét, amely 0.01° Celsius foknak felel meg egy gramm Rádiumra vonatkoztatva.

E hő emissiót tehát nem vegyi átalakulása a Rádiumnak adja meg, hanem a Rádium atom rendkívül lassu, de rendkívül energiát kifejtő módosulása okozza, vagy egy eddig ismeretlen energia, ez a sugárzó energia volna. Míg e sorokat irtam, kaptam meg a Chemiker Zeitung legújabb számát, amely beigazolja, hogy e feltevés tényleg helyes. Nem mulasztatom el, hogy ezt ne közöljem. William Ramsay e napokban a Rádium vizsgálata közben egy sajátos és rendkívül fontos felfedezésre jutott, s ez az, hogy a Rádium kisugárzása alatt a Rádium sűrű, nehéz gázokat becsapít, a mialatt a Rádium a súlyvesztés folytán kevesedik s a kísérleti kémcső falára lerakódik és e ülepedék már nem Rádium, hanem Helium.

A Rádiumnak heliummá való változása rendkívül fontos és eddig ismeretlen tény. Ebből önként jöhetünk arra a következtetésre, hogy az átalakulásnak nemcsak a Rádiumnál, de más elemeknél: ólom, ezüst, vasnál stb. is meg kell lennie, csak hogy nem ilyen rövid idő alatt, hanem tán évszázadok hosszú során át, bizonyos befolyások folytán, s ha ez így van, beigazolódnak az, hogy az aranyésinálás mestersége nem egészen hiu ábránd, hanem lesz mód arra, hogy egyes elemeket más elemmé alakíthassunk.

Ez a criticus pont, melyhez a modern chemia a Rádium felfedezésével jutott. Lehet, hogy az eddigi elméletek e felfedezés által halomra dőlnek, vagy óriási átalakításon mennek át. Szóval ujjkor küszöbén állunk!

Még meg akarom említeni James és Dewárnak kísérleteit, amidőn rendkívül nagy hidegnek befolyását a Rádiumra kutatták. Az eredmény az, hogy a cseppfolyós levegő elpárolgása által előidézett óriási hidegben a Rádium még élénken csillámlott.

Ennyi az, amit egyesek odaadó fázadozással eddig a Rádiumról megtudniok sikerült. Hogy mily dolgokra fognak a Rádiummal folyó kísérletezések rávezetni, az a jövő titka, tény azonban az, hogy ennyi erőenergiát még eddig egy testben sem sikerült felfedezni. Nem mondom nagyot, ha ezt mondom, minden kemikusok álmanak megvalósítójának a „Bölesek kövének“ nevezem, természetesen más alakban, mint azt a régi

alchemisták gondolták. Ki tudja? Nem fog-e a kísérletek végeredménye arról meggyőzni, hogy a Hermes Trismegistos-féle felfogás helyes, hogy a világ mindenség egy ós anyagból áll, a molekulák között létező molekuláris erők változtatással származnak különféle elemek?

Milton az angol költő az ő esodaszép eposában „Az elvesztett paradicsomban“, melynek fenséges conceptiója az első emberpár bukását s a végzet tragikumát az Isten és a Sátán örökös küzdelmeibe helyezi, a fejlődés gondolatától áthatva, Rafael arkangyal Ádámnak azt mondja: „A Mindenható teremtett egyetlen ősananyagot, különböző alakban és a lényeg változó fokában.“

Mint látjuk, a költő phantasiájában egy ősananyagot említ, a mellyel a buvárlatok eszméjét önkénytelenül eltalálja!

Mi az elem? Végleges-e az elemek eddig ismert sorozata? Van-e közös eredetük, s ha van, hol van, mindmegannyi kérdés, a melyek megoldása a jövőre vár.

Dr. Meiszto.

Karcolatok.

Beléptünk a farsangba, a vigasság, a jókedv napjaiba.

Naponként százával, ezrével röplünek szét a meghívók, amelyek mind bálókra, hangversenyekre és százféle egyéb címek alatt rendezett táncmulatságra csódtik a mulatni vágyó embereket.

Hiába jósoltatták a pessimisták és realisták és az újabb társadalmi tudományok egyéb latin neveikkel nevezett művelői, hogy a bálók lekerülnek a farsang repertoárjáról, hogy egyszerűbb, fesztelenebb mulatságoknak adjanak helyet. Azt a bolondot nem teszi a bál, hogy kimuljon, sőt tért hódít.

A régi világban falun nem ismerték a bált. Nyáron táncolt a fiatalság a koresma udvarán felállított leveles szin alatt, télen meg volt lakodalom, disznótör, gyűrűváltás. Került valahonnét egy citorás, vagy világtalan harmónikás és megvolt a mulatság.

Manap azonban másképpen megyen a sor. Az élelmes koresmárosok bálók rendeznek, sőt akadnak vállalkozók, akik házi bált adnak, illendő ellenszolgáltatás fejében. Jövedelmi forrás lett a fiatalság tánckedve.

Nem megy a vendég-hívó házról-házra, hanem meghívókat nyomtatnak:

„A gödörzégi fiatalság a nagykoresmában zártkörű bált rendez, amelyre az egész falut kiesinytől fogva nagyig meghívja a rendező előljáróság. A Szurkos Miska muzsikál. 1 liter bor 30 krajeár. Pecsönye 20 krajeár.“

Hogy mennyiben és miért zártkörű a gödör-

de a tudat, hogy bennem e tüzet, ha nem is oltja, — ő gyújtotta, mondom, e tudat boldoggá tett.

De mint hajdan, úgy most is rövid ideig tartott a boldogságom. A férje apja Eviamba érkezett. Köszvényes, epés ember volt, emellett végtelenül szemes; néhány nap alatt nyomára jött annak, amit a fia nem fedezett volna fel egész életében sem. Nem sokáig habozott, ismerve menyé természetét, egyenesen lelkiismeretéhez folyamodott.

Noélla még az nap este, amikor együtt sétáltunk a tó partján, szomorú szívvel adta tudtomra, hogy plátói szerelmünket nem folytathatjuk, — válunk kell.

Oh, az a tóparti éjszaka! A hajók villamos lámpái mint egy-egy fürkésző szem csillogtak bele a csendes tótükröbe. A tulpart titokzatos homályából tündérmesébe illően fehér hattyúk siklottak csendesen felénk.

Félve, hogy zokogásba törünk ki, észrevétlenül hagytuk el a társaságot, kik a villamos ívlámpák alatt jártak keltek a sétányokon. A tó elhagyott részére siettünk, ahol homályban voltunk és biztonságban. Sem kíváncsi szem, sem a járó-kelők zaja, még csak a szellő sem zavart ott bennünket.

Elváljak tőle anélkül, hogy megcsókoljam? E pillanatban elviselhetetlennek tetszett e gondo-

lat. A felindulástól reszkette nyújtottam feléje karomat s esdően suttoztam fülébe, magam sem tudom, hogy mit, amitől feje szédülten omlott vállamra s az ajkunk, mely öntudatlanul kereste egymást, tüzes, dacos csókba forrt össze.

... És örökre elszakadtam tőle is — folytatta Contande elbeszélését, mélyen felsóhajtva. — Egy-két év múlva egy leánygyermeknek adván életét, — Noélla meghalt. Férje e fölötti bánatában kastélyába zárkózott, embergyűlölő lett. Később, fájdalommal csillapodtával utazgatott, de én csak két hónappal a halála előtt láttam őt viszont.

Akkor már hatvanéves voltam, törődött, de sugár alakom, üde bőröm s finom vonásaim fiatalabbnak tűntek fel. Noha a Sátánnak és inceskedésének már évek óta ellenálltam, az az érzés, ami a harmadik Noélla látásakor a szívembe vonult, nem hasonlított egy aggastyán érzelmeihez. Dusan egyesült benne a nagyanya és anya minden bája, minden erénye.

Oh, szerelem volt az, amit iránta éreztem, sokkal lázasabb, sokkal türelmetlenebb, sokkal megindítóbb szerelem a két elsőnél.

S hogy fölleltem ifjúkori ábrándomat, férfikorom szerelmét, ismét éledni kezdtem. Mesebeli tündéreknek láttam a világot, egy nagy,

al
en
az
ob
ik
uj
si
er
em
el
d-
zik
tal
re
is.
ia-
ro-
fel-
ap-
g a
bón
sok
nát,
s az
el a
fel-
ldig
rtal-
ágát
khoz
uga-
andó
dio-
t is
ital,
lem-
oda
vítés
j, a
yag-
sére,
sodás
pzd-
umot,
lönös
knak,
ragyis
hetek
nyos
en az
amit
ésével
ntjük
kozni,
még
ájdal-
udata,
án, —
nevét.
elhatá-
agához
rtatlan
oljára.
követ
ahon-
jövete-
relmem
meg,
akire
volna
lló uta-
eg, aki-
ha csak
ugyanaz

szegi bál, azt a rendőző előjáróság nem tudná megmondani. De olyan szépen hangzik a zártkörű bál, hogy lehetetlen azt a meghívóra rá nem nyomtatni.

A zártkörű báldon azután egy darabig esznek, azután egy darabig táncolnak, meg-meg isznak; éjjélkor bevernek két-három koponyát, az egyik párt kidobja a másikat (ugyis szük a szála), a győztesek táncolnak tovább, újra isznak s esetleg még egyszer verekesznek. Reggelre csak a legjelesebbek maradnak a csatatéren s muzsikáltatják magukat. Közben természetesen a szerelemről is szó esik s hogy mennyire engednek fel a szívek, tisztára attól függ, milyen hideg van odakünn. Mert a falusi bálozók nem vonulhatnak a buffettbe hűtőzni, hanem csak ez udvarra, vagy a sötét pitvarba.

Igaz, hogy a nép sokkal erkölcsösebb volt addig, míg a nyilvános mulatságokból csak az arató-ünnepélyeket ismerte s nem táncolt harmonikára ceppelpulát, de hát fent és alant egyforma szív dobog — így mondja sok helyen Beniczky Bajza Lenke — s ha az uri nép elromolhatik a civilizáció áldásaitól, miért ne lehetne meg a falusi embernek ugyanazon gyönyörűsége.

Amig a régi módi mulatságok divatja járta, az uri nép között is más elvek, más kedély, más hangulat uralkodtak. A fiatalság igazán a mulatság kedvéért járta a bálokat, az öregek pedig egy kis politikálást végett is szívesen eléjszakáztak, de meg gyönyörűség volt azt nézni, hogyan járták a csárdást deli legények, vidám leányok. Akkor még nem volt annyira divat a blazirtság, a hozomány vadászat, no meg a kacérkodás sem. Mulattak, mert jól esett a fiatal szívben felgyülemelő életkedvnek kifejezést adni; többen mulattak igazán, mint ma.

Azok a régi vidéki bálok! Anyáink sóhajta emlegetik a hét vármegyére szóló bálokat, amelyeket bizonyosan nem száz forintos lyoni selyemben táncoltak végig; a jó öreg urak, akik akkor előtáncosok voltak, nem álltak a terem közepén, nem ittak pezsgőt és — szinte hihetetlen — mégis jól mulattak.

És a leánykák? Ugy modják az öregek, a nagyon öregek, hogy akkor még nem érdeklődtek a fiatal urak vagyoni helyzete, címei és rangja iránt. Báiban az volt az első kvalifikáció: ki milyen táncos, milyen mulató és mulattató. Igaz, hogy akkor még nem volt divatban a párbajnak nevezett kakasviadal, tehát kevesebb volt a jó társaság által diszkvalifikált alak.

Az is igaz, hogy akkor még a fiatal urak nem értettek annyira az adósságesináláshoz, mint ez időtt . . .

viruló rétnék, ahol minden esupa virág, esupa csengő-csillogó virág.

Nem iparkodtam küzdeni érzelmeim ellen. Hóborttal talán, de lehet, hogy a viszontszerelem halovány sejtésének is volt benne része, minden küzdés nélkül merültem bele harmadik szerelmem élvezésébe. Szerettem! s a szerelemmel járó nyugtalanság, kétség és remény is boldogsággal töltött el. Amint már említettem, S. úr két hónappal találkozásunk után meghalt és engem nevezett ki végrendelete végrehajtójául . . . Ami ezután következik, oly merő lehetetlenségnek látszik, hogy alig meremlmondani, pedig igaz, szórol-szóra igaz, korom ellenére is szeretett, ifju szívének egész tűzével szeretett s menyasszonyommá lett a kis Noéle.

Az igazat megvallva, titokban magam is föllázdattam önzésem ellen s néha keserűen tört ki belőlem a méltatlankodás, de akkor azzal esítőttem el a lelkiismeretet, hogy mihelyt észreveszem Noéle kiábrándulását, mihelyt látom, hogy egy fiatalabb szerelem után vágyódik — mindjárt elvágok tőle. — Elhatározásom megnyugtatót és mi röviddel az eljegyzés után egybekeltünk.

Az esküvő napján — hiszen tudja, — megbetegedtem és az ezt követő napokat, hónapokat és éveket betegen töltöttem. Ezalatt Noéle kiábrándult belőlem és elhagyott. Háromszor adta kezembe a szeszélyes sors Noélet és háromszor tagadta meg tőlem. De ajkamom még mindig ég a hármuk emléke: három esők.

A modern bálok kívül-belül mások, mint a régiek. Egy igazi fényes bálon tulajdonképpen nem is szokás jól mulatni. Nem is arra való. Nem is a mulatság okából megy oda az ember. A bál arra jó, hogy a papák és a mamák megmutathassák, mennyivel előkelőbbek vagy gazdagabbak másoknál; sokszor pedig arra, hogy becsapják a világot, önmagukat és végül a gyermekeiket.

A vásári szempontok a legelsőek. A fiatal leányok üde lelkét olyan korán megmételezik avval a vásári felfogással, amely ma mindent áruba bocsát, hogy amikor felvonul a báli parkettra, rendesen józanabb szemmel nézi a világot, mint a görög bölesek, mert ezeknek a lelkében több volt az idealismus.

És a kis leányok furesa szempontok alapján distingválnak, mert környezetük már otthon megértette velük, hogy az okos leánynak első és főcélja: a jó parthi. Csakhogy a jó parti sokszor rué, akinek a szíve kiégett, magától nem vet lángot. Élesztgetni kell a tüzet. Hát élesszük. És a kis leány, az okos leány megtanul kacérkodni s amig az élet tulbeesült javait akarja megszerezni, mindent elveszít, amiért élni érdekes.

Annak a félszeg nevelési iránynak, amely a leányokat valóságos kérhozatra itéli, a hivalkodásnak, a pénz tulbeesülésének, az élettől, a munkától, a küzdelmektől való félelemnek a hatása az a rideg számítás, amellyel fiatal leányok megindulnak a hódító utra. A szív nem tényszerű többé. Csak ostoba emberek hallgatnak rá. S ezt a felfogást magukba szívják a modern hölgyek annyira, hogy soha attól meg nem szabadulnak.

Kereskedésből áll az egész világ. Mindenki árulja, mindenki értékesíteni akarja a maga portékáját. Aki többet nyer, az a szerencsés. Szabad esalni, uzsorakamatra dolgozni, szabad az egész világot becsapni — a boldogulásért.

A modern ifju ezeket az elveket valija. Áruba bocsátja érzelmeit, az önértetét, a rangját, a modorát, hivatalát. Báiba jár ő is, de nem mulatni. Oh nem! A mulatság nem a báiban vár rá, hanem füstös kávéházak titkos odaiban, ahol festett arcok s feslett lelkek között pazarolja el ifjuságát. A bálokban partit keres és becsap és becsapja magát. Mundus vult decipi.

A báli parkett vadászterület azoknak, akik a közepén állnak; bájkiállítás azoknak, akik már tul okosok és vásár valamennyinek.

Nagyon gyorsan jőzanodik a fiatalság! Ugy veszem észre, hogy rossz hangnembe csaptam át. Farsangi hangulatot kellett volna keltenem s arról dudálok, hogy mennyire roszak letünk. De talán nem valamennyien. Akik még tudnak önzetlenül, tiszta szívvel mulatni s nem nézik zsbivásárnak az életet, amelyben minden eladó, azok mulassanak jól és sajnálják meg a kedély és lélek nélkül tolongó sokaságot, amely dervistáncot jár a hivalkodás bálványja körül, amely eldobja az aranyat a rongyért, a napsugarat a mécsért, az élet kincsét letaposza a sárba és piszkos lábba jár az istenek mezején. Megérdemlik a sajnálatot, mert vannak az életben pillanatok, amelyekben többet ér embernek lenni, mint gazdagnak és előkelőnek.

Akinek pedig a gondjaira bízott egy gyengéd lélek, ne mérgezze azt meg sophizmákkal, ne alázza azt meg avval, hogy a mulatsághoz is hátsó gondolatokat ragasszon, hanem tanítsa meg az életet szívvel szeretni, az embereket becsülni s a saját méltóságát érezni.

Adjon az Isten az ifjuságnak igazán vidám farsangot, nemes mulatságot, jó szívet és a hivalkodástól ment bálokat.

Hivatalos-rovat.

I.

A föld- és házbirtok után járó általános jövődelmi pótdadónál számításba veendő kamatterhek bevallása tárgyában felhívom az adózó közönséget, hogy akiknek ingatlanai jelzálog kölcsönrel megterhelve vannak, azok a városi adóhivatalnál beszerzendő vallomási iven tartozásukat f. é. január hó 31 ig a városi adóhivatalnál beadni el ne mulasszák, mivel későbbben beadott vallomási iven nem vétetnek tekintetbe.

Zalaegezszege, 1904. január 1-én.

II.

Közhirre teszem, hogy a zalaegerszegi járás területén fellépett ragadós száj- és körömfájás miatt a Nagyméltóságú m. kir. földmivelségi Minister Úr 89100/902. számú rendelete értelmében Zalaegerszeg r. t. város területén a mai naptól kezdődő érvényességgel további intézkedésig hasított körmű állatokra (szarvasmarha, juh, kecske és sertés) sem heti, sem országos vásárok nem tarthatók.

Zalaegezszege, 1904. január 7-én Zalaegerszeg r. t. város tanácsa.

Várhidy Lajos
polgármester.

Hírek.

Egyházi kitüntetés. Ó Felsége a Király Legáth Kálmán zalaegerszegi esperes plebánosnak a Gábor főangyalról nevezett mezőteleki apát címet adományozta. A kitüntetés őszinte örömet kelt városzerte, mert Legáth Kálmán nem csak buzgó pap, aki a hitélet fejlesztése körül lelkesen buzgálkodik, hanem a közéletnek is tevékeny tagja.

Egyházi kinevezés. Ó felsége a király a zombathelyi egyházmegyében Vidós Lajos szombathelyi kanonoknak a boldogságos szűz Máriáról nevezett almádi címzetes apátságot, Legáth Kálmán zalaegerszegi esperes plebánosnak a szent Gábor arkangyalról nevezett mezőteleki címzetes apátságot és Perényi Antal körmenői plebánosnak a dersi címzetes prépostságot adományozta.

Plebánia betöltése. Az Aczél József tb. kanonok s plebánus lemondásával jogilag és tényleg megüresedett gyulakeszii plebánia javadalmat a kegyurnak, Eszterházy Miklós hercegnek, szabályszerű bemutató levele alapján Rimanóczy Endre miháldi segédlelkész nyerte el.

Főispáni beiktatás. Hertelendy Ferenc, Zalavármegye főispánja beiktatásának határnapja még nincs végleg megállapítva, valószínű azonban, hogy az január 28-án lesz.

Főispáni beiktatás Veszprémben. Veszprémvármegye új főispánjának, Kolossváry Józsefnek beiktatása e hó 12-én lesz. Veszprém városának képviselőtestülete kimondta, hogy a főispánt testületileg üdvözli s a költségek fedezésére 400 koronát bocsát a polgármester rendelkezésére.

Fényes esküvő. Tegnap január 9-én tartotta esküvőjét dr. Skublics Odón keszthelyi szolgabíró, Skublics Zsigmond Zalavármegye volt főpénztárnokának s nagybirtokosnak és vizeki Tallián Ilona úrnőnek fia, Hány Lenke urleányával, dr. Hány István vármegyei főorvos és Oszterhuber Ferike úrnőleányával. Násznagyok voltak: a vőlegény részéről Tallián Andor somogyi nagybirtokos, a menyasszony részéről Oszterhuber László kir. táblabíró. A polgári kötés délelőtt 9 órakor volt a városházán, a fényes esküvő pedig 1/2 12 órakor ment végbe a plebánia templomban. Esküvő után a menyasszony szülei házában nászlakoma volt, amely után az ifju pár elutazott.

Eljegyzés. Somogyi Imre hajduszoboszlói áll. polgári iskolai tanár eljegyezte Kiss Mariska kisasszonyt, Kiss Dénes alsólendvai áll. polgári iskolai igazgató kedves leányát.

Kinevezés. A m. kir. földmivelségi miniszter Tomka Jenő m. kir. erdészjelöltet a zalaegerszegi m. kir. állami erdőhivatalhoz a X. fizetési osztály 3-ik fizetési fokozatába erdészre nevezte ki.

Vélegesítés. A m. kir. földmivelségi miniszter Láng János tapolcai állatorvost jelenlegi állásában végleg megerősítette.

Áthelyezés. A veszprémi egyházmegyei főhatóság Varga Sándor gyulakeszii segédlelkész hasonló minőségben Miháldra helyezte át.

A tapolcai képviselő választás határnapját a megyei központi választmány Csértán Károly alispán elnöklésével f. hó 4-én tartott ülésén január hó 20-ra tüzte ki s a szavazatszedő küldöttséget következőleg alakította meg: Takács Jenő választási elnök, Redl Gusztáv választási jegyző, Áts Ferenc szavazatszedő küldöttségi elnök, Csígó Ferenc szavazatszedő küldöttségi jegyző, Csendes József és Eöry Miklós helyettes elnökök, Horváth Jenő és Eöry Béla helyettes

jegyzők. Az I. szavazatszedő küldöttség előtt a választási elnök elnöklelte alatt szavaznak: Tapolca, Vigánt, Balatonfüred Vászoly, Óbudavár, Alsődörgőse, Felsődörgőse, Balatonhenye, Badacsonytomaj, Diszel, Hegyesd, Hegymagas, Haláp, Kisdörgőse, Káptalanóti, Mindszentkállya, Kisapáti, Kékkut, Monoszló, Monostorapáti, Raposka, Rendes, Szigliget, Szentbékállya, Tördemic, Zánka; a II. szavazatszedő küldöttségénél a szavazatszedő küldöttségi elnök elnöklelte mellett szavaznak: Gyulakeszi, Petend, Pula, Alsóörs, Felsőörs, Lovas, Paloznak, Gulács Akali, Arács, Aszófő, Balatonkisszöllős, Csopak, Csicsó, Köveskállya, Kapocs, Kővágóörs, Kövesd, Nemespécsely, Nagypécsely, Örvényes, Szentjakabfa, Szóc, Sáska, Szantantalfa, Salföld, Szepezd, Talliándörög, Tagyon, Tihany, Balatonudvari, Nyirád.

Anyakönyvi kinevezés. A m. kir. belügyminiszter a balatonfüredi anyakönyvi kerületbe Lohner Ferenc helyettes körjegyzőt, a diszelibe pedig Dávid Jenő jegyző gyakorlatnokot anyakönyvvezető helyettesekké nevezte ki.

Szerkesztő változás. Kollányi Ödön, aki a »Tapolcai Lapokat« egy évig szerkesztette, új évkor megvált szerkesztői állásától s a lap szerkesztését Szigethy Ödön elemi iskolai tanító, a lap eddigi munkatársa, vette át.

Vármegyei bál. Zalavármegyében néhány év óta nem volt megyére szóló bál. Az idén azonban a fiatalság újból feléleszti a régi hagyományokat s január 28-ára — Hertelendy Ferenc főispán beiktatási ünnepségeivel kapcsolatban, vármegyei bált tervez. A rendező bizottság most van alakulóban s abba belevonják az egész vármegye fiatalságát. Nem szenved kétséget, hogy a vármegyei bál fényes és látogatott lesz, mert a zalai bálók régi hírneve a hosszú szünet alatt sem veszett el.

Tisztviselői képzés. Dr. Fodor Aladár magánorvos Nagykanizsán a Budapesten megtartott vizsgálaton tisztviselői képzést nyert.

Borvizsgáló szakértő bizottsági tag. A földmivelésügyi miniszter Hertelendy Ferenc vármegyei főispán javára 1904. évre a mesterséges borok készítésének és forgalombá hozatalának megfigyeléséről szóló törvény alapján alakított állandó budapesti borvizsgáló szakértő bizottság tagjává nevezte ki.

Halálozás. Dergovics József nyugalmazott mileji plebánus Szombathelyen elhunyt. F. hó 4-én volt a temetése, amelyen megjelent a megyés püspök, a káptalan tagjai, a központi papságnak s a premontrai rendű kanonoknak több tagja, valamint a boldogultnak sok ismerőse. Béke poraira!

Gyermekvédő telepbizottság. Sümeg képviselő-testülete legutóbbi közgyűlésén megalakította a gyermekvédő telepbizottságot. Ugyanis a szombathelyi állami gyermekmenhely Sümegen elhelyezendő fiókot szervezett s ezért a gyermekek felügyelete céljából bizottságot alakítottak, mely bizottságnak a járási főszolgabíró, a gyámhatóság megbízottja, a község bírája, jegyzője és közgyámja hivatalban tagja, a szervezet értelmében a képviselőtestület s bizottságba 12 nőt és 12 férfi tagot választott.

A zalaegerszegi kaszinó évi rendes közgyűlése f. hó 10-én délután 5 $\frac{1}{2}$ órakor tartja saját helyiségeiben a következő tárgysorozattal: az 1903. évi zárszámadás, az 1904. évi költségelölírányzat, tisztviselők választása, idítványok.

Jótekonyság. A helybeli jótekonysági egyesület javára Dr. István Vilmos megyés püspök 50 koronát, özv. dr. Mangin Károlyné 10 koronát, Handler Istvánné 10 koronát és Mesterházy Jenőné 5 koronát voltak szivesek adományozni, a melyekért halás köszönetét nyilvánítja az egyesület elnöksége.

A sümegi kaszinó hatvanharmadik évi rendes közgyűlése dr. Lukonich Gábor elnök elnöklésével a tagok szép számú részvételével tartotta. A bemutatott számadás adatai szerint a bevétel 3.676 K 36 f, kiadás 991 K 88 f s így a kaszinó pénztámaradványa 2.684 K 48 f volt; a kaszinó által kezelt Kisfaludy szoboralap vagyona 1.525 K 03 f. Majd az elnök részletesen ismertette a Szegedy Rozália emlékmű ügyét, amit a közgyűlés helyesléssel vett tudomásul. A választás eredménye: dr. Lukonich Gábor elnök, dr. Kelemen Károly alelnök, Takács Zsigmond ügyész, Eitner Jenő pénztáros, Krisztinkovich József háznagy, Karácsony Kálmán jegyző,

Janisch Alajos jegyző. Választmányi tagok: Füzik Gyula, Szerdahelyi Károly, Sümegi Tivadar. Dervarics István, Bánfi Alajos, dr. Biró József.

A karácsonyfa egyesület mulatsága. A zalaegerszegi szegénygyermek karácsonyfaegylete f. év január hó 16-án esti 8 órakor a casino összes helyiségeiben (korona) élőképekkel és hangversennyel egybekötött táncestélyt rendez. Belépti-díj személyenként 3 K; kezdete 8 órakor. Felül-fizetéseket köszönettel fogadnak és hirlapilag nyugtáznak. Műsor: 1. „Tavaszbredés“ élőkép. 2. „Szavaltat“ ifj. Czukelter Lajos urtól. 3. Wagner: „Rienzi“ c. operájának nyitánya; zongorán előadják Lányi Margitka és Ilonka k. a. 4. „Részletek az aranyvirágból“ Huszka és Martostól; éneklő Skublies Antika urtól. 5. Wagner: „Tannhäuser“ c. operájából egy részlet és Dankó: „Kuruc egyveleg“; cimbalmon játssza: Paukovich H. Stefike k. a. 6. „Gyurkovics leányok“ élőkép. Az élőképekben a következők működnek közre: I. Tavaszbredés. Tavasz tündére: Udvardy Rafika. Virágok: Csertán Margitka, Czinder Margitka, Farkas Margitka, Farkas Zsófia, Gerencsér Mariska, Grész Elza, Grész Ilonka, Isó Viola, Kocsis Bözsike, Láng Olga, Mayer Marianne, Málits Duduska, Paukovich H. Stefike, Polgár Margitka, Schmidt Irmuska, Skublies Gizella, Skublies Lenke, Skublies Marianne, Somossy Ilonka, Travnik Ilonka, Travnik Vilma. Lepkék: Stökl Jolánka, Szentgyörgyi Bözsike. II. Gyurkovics leányok. Farkas Zsófia, Grész Ilonka, Udvardy Rafika, Mayer Marianne, Travnik Ilonka, Schmidt Irma, Czinder Margitka. Az élőképeket rendező Kauffmann Máttyás vármegyei aljegyző, egyesületi titkár.

Deák hangverseny. A nagykanizsai főgimnázium ifjusága f. hó 27-én tartja táncos egybekötött hangversenyét a Polgári Egyesület helyiségeiben.

A zalaegerszegi népkönyha részére újabb adakoztak: Özv. dr. Gráner Mihályné, Szily Dezső (Ollár), Odor Géza 10—10 K, Veisz Ignác 3 K, Veisz Izidorné, Rechnitzer Miksáné, dr. Grünwald Samuné, Domokos Ignác, Schmidt Viktorné, Rózsás Lajosné 2—2 K, Horváth Miklós, Tivolt Jánosné, Kummer Gyuláné 1—1 K. Utolsó számunkban Farkas Imréné (Alsóbogod) 5 K adománya tévesen közöltetvén, a tevést ezzel helyreigazítjuk.

Felolvasás. A kereskedő ifjak önképző együletében dr. Kaszter Sándor f. hó 3-án d. u. 3 órakor nagyszabású felolvasást tartott, melyre felhívtuk olvasó közönségünk figyelmét. A felolvasás után az egyesület három agilis tagja egy-egy humoros pontot betöltött. Az ifjuság ily irányú tevékenységét csak örömmel vesszük tudomásul; mert a vasárnap munkaszünetet szebben és méltóbban nem ünnepelhetik, mint mikor lelkiüket, szív és kedélyvilágukat tanulságos ismeretekkel gyarapítják és hazafias szavallatokkal gazdagítják.

Hock estély. A kereskedő ifjak február 6-iki mulatságára nagyban folynak az előkészületek. Nagyszabású fényes hangversenyben lesz közönségünk része, melynek minden egyes pontja művészi magaslaton fog állani. A klasszikus zene és énekpontokat Hock János elsőrangú parlati szónokunk szabad előadása fogja fűszerezni. A műsor megállapítása közül most folynak a tárgyalások, legközelebbi számunkban már módunkban lesz a véglegesen megállapított pontokat ismertetni.

Zalaegerszeg népessége. A múlt 1903. évben született Zalaegerszegen 320 gyermek; elhalt 205 egyén, ezek közt idegen volt 23, a kik a közokmányos hivatalok lejegyzésére, 13 pedig halva született, hat leány, hét fiú; a természetes szaporodás tehát 138 volt.

Novai társaskör 1904. évi január hó 31-én saját könyvtárára gyarapítására, a novai nagyvendéglőben zártkörű táncvigalmat rendez. Bevételei: személyjegy 2 K, családjegy 3 K. Felülfizetések, tekintettel a kulturális célra, köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

Színészet. A székesfehérvári — szombathelyi színkerület választmányja 1903. december 29-én tartott ülésén szinigazgatóvá egyhangulag Micsay F. Györgyöt választotta meg. Az idény beosztása következőleg történt: Szombathely márc. 16-tól — ápr. 15-ig és október 1-től — nov. 15-ig. Veszprém április 16-tól — május 6-ig és szeptember 1-től — 15-ig, Zalaegerszeg május

7-től — 31-ig, Keszthely június hó, Tapoleza július 1-től — 15-ig, Siófok július 16-tól — aug. 15-ig, augusztus 15-től — 31-ig szünet. Kőszeg szept. 16-tól — 30-ig, Székesfehérvár a téli idény,

Ragados szájszáj és körömfájás a zalaegerszegi járásban is fellépett. Zalaegerszegen elrendelték a vásári zárlatot s e héttől kezdve hasított körmü állatok felhajtása tilos. Lezárták Zalaszentiván, Kemend, Ollár, Pókafa, Szeptek, Lukafa, Zalaistván, Nemesapáti, Völkönd, Gyűrűs, Alibánfa, Ördögheny, Petőhenye községeket s egyáltalában minden óvintézkedést megtettek a betegség terjedése ellen, de ismerve a baj természetét, alig szenved kétséget, hogy a vidéken mind nagyobb mérvet fog ölteni, ami gazdáinkra nagyon érzékeny csapás.

A tapolcai m. kir. vincellér iskolába az 1904. évi tanfolyamra 41 tanulót vettek föl, akik közül 3 magán költségen, egy a muraszombati gazdakör költségen, 37 tanuló pedig az állam költségen végezi a tanfolyamot.

Zártkörű táncmulatság. A zalaegerszegi építő iparossegédek szakegylete saját pénztára javára f. hó 17-én a »Korona« szálló nagytermében szavalással és felolvasással egybekötött zártkörű táncmulatságot tart. Belépti-díj 80 f, családjegy 2 K. A felolvasást Borbély György főgimnáziumi tanár tartja; szavalnak Sipos Ernő, továbbá Hegyi István, Lang Ferdinánd és Vég Gyula egyesületi tagok.

Gyűjtés. A zalaegerszegi felső kereskedelmi iskola növendékei a segítő egyesület javára a karácsonyi szünetben gyűjtést rendeztek, melynek eredménye: az alsó osztályból Baller Ferenc ivén 2 K, Berner Ferenc 2 K 54 f, Deutsch Elemér 1 K, Gaál Géza 1 K 30 f, Gász Alajos 5 K, Goldberger Kálmán 3 K 22 f, Gold Jakab 6 K 32 f, Grünbaum Gyulán 1 K 20 f, Halász Mihály 2 K 60 f, Karancs István 4 K, Kis Mór 2 K 28 f, Klein Dezső 1 K, Landler Dezső 40 f, Mayersberg József 11 K 10 f, Mayer Máttyás 1 K 46 f, Oriás Oszkár 6 K, Singer Adolf 3 K 27 f, Sokár Gyulán 39 f, Udvardi István 1 K 50 f, Weisz Aladár 1 K, Weisz József 1 K 02 f; a középső osztályból Deutsch Manó ivén 3 K 40 f, Faragó Emil 1 K 69 f, Grünfeld Bélán 60 f, Marton Bélán 56 f, Neufeld Lipót 2 K 95 f, Obláth Sándor 4 K, Reményi Pál 1 K 20 f, Schäffer Tivadar 6 K, Simon Ferenc 5 K 20 f; a felső osztályból Mosonyi Ernő ivén 2 K 20 f, Keszler Márton 60 f, Gyömörey Imrén 1 K 39 f, Flesch Sándor 14 K, Kákósy Jenő 39 f, Wirth Pál 1 K 20 f, Zámbo Sándor 80 f, ifj. Schvarecz Jenő 2 K 20 f, Neumann Nándor 1 K, id. Schvarecz Jenő 1 K, Szücs Károly 40 f, Hamburger Ernő 64 f, Nagy Károly 1 K 92 f, Mattersdorfer Zsigmond 60 f, Zumboch János 76 f, Zámbo Sándor 80 f, Stolpa Károly 1 K, Marton Elek 6 K, Veisz Hugó 2 K 30 f gyűlt egybe. A három osztály növendékeinek együttes gyűjtése 134 K 72 f.

Tánciskola. Mayersberg Frida táncitanító f. hó 12-én városunkba érkezik s itt a táncoktatást az »Arany Bányá« dísztermében megkezdi. A beiratkozások a vendéglőben lévő lakásán eszközölhetők, a hol bővebb felvilágosítás is kapható.

A nazarénus lelkiismerete. A tavasszal ellopott Fekete Gergely falun lakó eszmadia mesternek két malacát. Hiába kereste a csendőrség, a lopott állatok eltűntek. A károsult meg is nyugodott abban, hogy régen elpecsenyézte valaki az ő malacait. Vízkereszt napján azonban nagy meglepetésre ébredt. Az udvaron hevert két hizott disznó s az egyiknek a fülére levél volt kötve, amelyben a tolvaj elmondja, hogy áttért a nazarénus hitre s miután a vallása azt diktálja, hogy a lopott partékat vissza kell adni, a két jól meghizott disznót jogos tulajdonosához juttatta. A eszmadia úgy megörült a két disznónak, hogy az egyiket menten ledikicselte.

Az apostol. Régen lejárt az az idő, amikor a népek apostolai szegénységben születtek, mezíteláb jártak, kunyhókban laktak. Ma már az apostolok is megkövetelnek bizonyos jólétet s hasznat akarnak huzni a mesterségből. — Egy uri ember ujesztendőre Zalaegerszeg felé igyekezett. A tulzufolt vonaton második osztályu jeggyel bültették egy első osztályu szakaszba, ahol egy kesztyűs, térdig harisnyás gavallér egyiptomi

cigarettát szítt. Az utitársak szóba ereszkedtek. Az idegen a zalai viszonyokat is tudakolta; különösen a szegény városi munkásnép iránt érdeklődött. Szidta a mai rendet, a hatalmat, a tőkét, a henyélő gazdagokat s miután szótlan természetű utitársa türelemmel hallgatta, csupa hálából francia konyakkal és drága cigarettával tartotta. A nép barátjának azonban valahol másul lehetett dolga s szívélyes bucsuzás után elhagyta a vonatot. Egy csomagot azonban elfelejtett magával vinni s a már mozgó vonatra ugrott fel érte. A csomag felbomlott s néhány nyomtatvány kihullott belőle, amelyek hátrahagyásával a térdharisnyás ur elrohant. Az utitárs felszedte a nyomtatványokat, amelyek egy socialista röpirat példányai voltak. Az elegáns ur minden valószínűség szerint valami népboldogító apostol, aki népgyűlésre igyekezhetett, ahol a társadalom nyomorultjait izgatja a vagyonos osztály ellen.

Motorköcsi közlekedés. Ismeretes Hieronymi kereskedelmi miniszternek az a terve, hogy a másodrendű vonalakon motorköcsi közlekedést akar behozni. Veszprém és Vas megyékben az illetékes ténylezők már mozgolódnak is, hogy a lassu személy és vegyes vonatok helyett motoros kocsikat kapjanak s gyorsabban közlekedhessenek a megyei géopontokkal és a fővárossal. Evvel a hirrel kapcsolatban valaki szóba hozta, hogy a Boba—Csáktornya között közlekedő vegyes vonatok helyett jobb volna a motorköcsi közlekedés, de különösen szükséges volna Zalaezerszeg és Zalaszentiván között, mert a megye székvárosa valóságos ázsiai állapotban sanyálódik a közlekedés gyorsasága tekintetében. A Déli vasut fővonala hét kilométernyire fekszik a várostól s ezt a hét kilométert félóra alatt teszi meg a vicinális. De az éjjeli vonatokhoz egyáltalában nincs összeköttetés, nappal pedig órák-szám kell várakozniok a jövő-menő utasoknak a zalaszentiváni állomáson. Kis-Cell felé a Budapestre utazóknak azonban még kellemetlenebb a helyzetük s ezért inkább a Déli vasutat veszik igénybe. Mindezen segíthetne egy-két motoros köcsi, amely a személyforgalmat élénkítené s az államvasutak vonalaira terelné. Talán érdemes volna a kérdéssel illetékes helyen is foglalkozni.

Toloncok. Sok bajt és költséget okoznak a toloncok a hatóságoknak s a vármegyének. A foglalkozás nélküli csavargókat letartóztatja a csendőrség s átadja a szolgabírósnak, hogy az toloncoltassa őket illetőségi helyükre. Csak hogy az illetőséget megállapítani sokszor nagyon nehéz, mert a csavargónak rendszerint fontos okai vannak arra, hogy előéletének kiderítéséhez adatokat ne szolgáltatasson, de jól is érzi magát a közellátáson. Cigányok illetőségi községét megállapítani megéppenséggel a lehetetlenségek közé tartozik. Ezek azután évekig a toloncállományba tartoznak. Így Sümegről írják, hogy az ottani szolgabírósnál már öt éve időzik három cigány, továbbá egy ismeretlen származású asszony a leányával és fiával. Nem jobb volna az ilyen népet valami dologházba internálni? Franciaországban a gyarmatokra viszik őket, Anglia a tengerre küldi, Németország kitalja, csak Magyarország biztosít nekik ellátást közközlésben.

Tíz liter bort hozzon kend, száz gyertyát is gyujtson kend. Egy jókedvű kocsis elhatározta, hogy a farsang első napján mulat egy nagyot. Maga mellé vette kenyeres pajtását, zsebébe dugott tíz koronát s bevonult egy koresmába. Az ötödik liternél besötétedett; a fejekben azonban már nagy volt az illumináció. Hogy őszhang légyen a külső és belső fényesség között, nagy hangon tíz liter bort meg 100 gyertyát parancsolt a legény. A koresmáros azonban olyan formát morgott, hogy előbb az elfogyasztott literet árát szeretné látni. A mulató ember rettenetes méregbe gurult. Kívágta az asztalra a tizes bankót, hogy a pénzt lássák, azután földhöz vert minden törhető tárgyat, széket, poharat, üveget, asztalt. A garázdá embert kidobták a tizes bankó azonban ott maradt. Élénk jogvita keletkezett afelett; melyik tartozik a másiknak.

Emberölés. Tótszentmárton község békés lakosságát nagy és rendkívüli eseménnyel lepte meg Andrásék Rémus (puklek) tótszerdahelyi lakós. Ugyanis 1904. január 1-én, új év napján Andrásék Rémus Tótszentmártonban öreg Tkálec György koresmájában összetalálkozott öreg Karlovecz István petri lakossal. Együtt iszogattak s a mulatságnak az lett a vége, hogy Andrásék

Rémus öreg Karlovecz Istvánt mellbe szurta, minek következtében ez 1 óra múlva meghalt. Az előjáróság a gyilkost letartóztatta, a mely intézkedést az éppen véletlenül érkező Merkly Antal főszolgabíró, a ki az előnyomozatot nyomban meg is tartotta, helyben hagyta, Andrásékot továbbra is letartóztatottnak jelentett ki.

Horgony Pain-Expeller (Richters Linimentum Capsici comp) igazi népszerű házi szerre lett, mely számos családban már több mint 34 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, köszvény, eszuznál stb.-nél a Horgony Pain Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő, sőt járványkórna minő: a kolera és hányóhas-folyás, az altestnek Pain Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő házi szer jó eredménnyel használtatott az influenza ellen is és 80 f., 1K 40 f. és 2 K árban ma legtöbb gyógyszerárban kapható, de bevásárlás alkalmával mindig határozottan: »Richter féle Horgony Pain Expelert« vagy »Richter féle Horgony-Liniment«-et tessék kérni és a »Horgony« védjegyre figyelni kell.

Rendület a cégtáblákról. A vagyombukott kereskedők a cégtáblákon a nagyjelentőségű »né« vagy »utóda« szócskát rendszerint úgy alkalmazták, hogy azokat láteső nélkül észrevenni nem igen lehet. A kereskedelmi miniszteriumban az a vélemény, hogy ebből végzetes félreértések származhatnak és ezért utasítja az iparhatóságot, hogy az ilyen cégtáblákat meg ne tőrje és azon kereskedők ellen, akik ilyen cégtáblák mögé rejtik a vagyombukottságot, az 1884. évi XVII. t.-c. 175. §-át szigorúan alkalmazzák.

Magántisztviselők nyugdíjintézte. A belügy-minister jóváhagyta a Magántisztviselők Országos Nyugdíjgyesületének 1903. június hó 21-én módosított alapszabályait, amelyek intézkedései közül különösen két üdvös újítás emelendő ki. Az egyik: a visszaható biztosítás, amely lehetővé teszi, hogy azok, akik eddig valamely gátló körülménye miatt nem léphettek be az egyesületbe, mulasztásukat egészben vagy részben pótolhassák. A másik a nőtisztviselőknek teszi lehetővé, hogy munkaképtelenségük esetére s aggkorukra ők is nyugdíjat biztosíthassanak maguknak. Mindkét módosítás lényeges haladást jelent ezen egyesület életében, mely szociális jelentőségű céljainak megoldására most már tekintélyes anyagi erővel rendelkezik.

A kölcsönközvetítők. Ebben a mai hitelt és kölcsönt hajhászó világban nagyon elharapózott a kölcsönközvetítéssel való üzletszerű foglalkozás. A bevalótt és titkos ügynököknek se szeri se száma s miután manipulációikat senki sem ellenőrzi, a hitelre szoruló teleket sokszor meg is nyuzzák, ahogy csak lehet. A kereskedelmi miniszterhez sűrű panasz érkezett, hogy az utóbbi időben a hiszékeny közönség figyelmét a kölcsönközvetítők különösen hirdetésekkel magukra vonják és sok esetben a szorult helyzetben levő feleket megkárosítják. Ezért rendületet adott ki a miniszter, amelyben a másodfokú iparhatóságok szigorúan utasítja, hogy a pénzkölcsönközvetítők üzlemit figyelemmel kísérik s kötelezzék őket iparigazolvány váltására, esetleg ellenük szigorúan járjanak el.

Állategészségügy. Vármegyénk területén a földművelésügyi miniszteriumhoz beérkezett hivatalos jelentések szerint f. h. 3-án 1 községben lépfene, 2 községben ragadós száj- és körömfájás, 1 községben rühkór, 3 községben sertésorbáné, 27 községben sertésvész volt.

Irodalom.

Mi kell a megyarnak? Parlamenti körökben néhány nap óta közbeszéd tárgyát képezi egy esemény, mely az obstrukció utolsó napjaiban a Kaszinóban ment végbe, de nyilvánosságra csak most került. Egy este a nagy társalgóban a Kaszinó politikusai igen számosan verődtek össze, s a helyzetről beszélgettek. A hangulat meglehetősen izgatott volt, néha súlyos kijelentések is hallatszottak, kemény kritikai szavak. Egy főrendiházi tag egyszerre a következőket mondta: „Ha az obstrukciók legalább olyan célokért küzdenének, amelyekre elsősorban van szüksége a nemzetnek.“ Kíváncsi vagyok, felett

erre gyorsan az obstrukció egyik védelmezője, hogy mit tartasz kegyelmes uram olyannak, amire első sorban van szüksége a magyaroknak? „Az köztudomásu!“ felelt a kegyelmes ur. Fogadjunk száz üveg pezsgőbe, hogy ha négy szemközt megkérdezzük azt a harmincegy urat, akik itt vannak, nem lesz három, aki erre a kérdésre egyformán megfelel. A fogadást megkötötték, a szolgák papirszeleteket hoztak és azt a bronzurnát, amelyet még Széchenyi István kora óta használnak választási célokra s a titkos szavazás megindult. A kérdés az volt: Mi kell legelső sorban a magyaroknak? — erre kellett felelni. Az urak gyorsan leszavaztak, s aztán nagy érdeklődés közt felbontották a szavazólappokat. Általános meglepetése a fogadást a kegyelmes ur nyerte meg. Kilenc lapon ilyen válaszok voltak: „A magyaroknak Szabadság kell, semmi egyéb.“ „Függetlenségre van leginkább szükségünk.“ „Ne feledkezzünk meg a Testvériségről.“ Nagyobb műveltséget kérünk.“ „Több pénzt.“ „Unálló vámot.“ „Szorosabb összetartást!“ Huszonhárom szavazó lapra azonban mintha összebeszéltek volna a szavazók, ezt írták „Mi kell a magyaroknak? Hát Egyetértés!“ A kaszinónak egyik képviselő tagja erre így szólt: „Egészen természetes, hogy majdnem mindnyájan erre a gondolatra jutottunk. Az oka ennek az, hogy egyetlen egy lap sem nyújtja a hazai közéletnek olyan hű képét mint az Egyetértés; lelkesebb buzgóbb és nagyobb sikerű apostola egy sincs. De nemcsak politikai és társadalmi téren lett a elmúlt 37 évfolyam alatt vezérlapp az Egyetértés, a közigazdaság, ipar, és kereskedelem és mezőgazdaság sem nélkülözhetik szolgálatait. Szépirodalmi rovata pedig épen egyedül áll az sajtóban. Fenyő Sándor főszerkesztő ugyanis, mint politikai főmunkatársat megtudta nyerni Kossuth Ferencet, Magyarország ez időszert legelső politikusát, azonképen szépirodalmi főmunkatárssá megnyerte a ma élő írók egyik legnagyobbikát, Eötvös Károlyt. E két ragyogó névhez kiváló munkatársak egész gárdája csatlakozik — s ezek együttes munkája emelte az Egyetértést a haza katarain túl is hódító utat járó legelső magyar lappá. Most újévkor ez a lap gyönyörű ajándékot is ad előfizetőinek, azoknak is, kik most jelentkeznek új előfizetők gyanánt. Pompás Rákóczi album ez, művészi kivitelű és gazdag tartalmu. Előfizetések Budapest Vármegye-utca 11 szám alá beküldendők. Tisztviselők, papok, tanárok, tanítók, lelkészek, magyar katona tisztek, kedvezményes áron kapják egy hónapra 1 frt. 20 kr. negyedévre 3 frt 50 kr. félévre 7 frt.

A „Zenélő Magyarország“ zongora zenemű kotta I-ső füzeté küldetett be hozzánk. A minden zenekedvelőnek nélkülözhetlen kotta folyóirat tíz éves fennállása alatt meghódította magának az ország zenekedvelő közönségét, s alig van zongora, a hol az feltalálható nem volna, mert legelsőnek közöl minden népszerű ujdonságot, népdalt, magyart, műdalt, kuplékat, opera és operette részletet, táncdarabokat, salondarabokat, s mindazt amit a nagyközönség kíván és mert a »Zenélő Magyarország« mindazt a mit zeneműkereskedésekben külön kiadásokban csak 4—5 koronáért szerezheti meg, annyit abban egy-egy 60 filléres füzetében kap az előfizető; ez az oka annak, hogy a »Zenélő Magyarország« fennállása alatt több mint 1 millió példányban forog közközen, s ma már a legnevesebb hazai és külföldi zeneszerzőket sorolhatja fel munkatársa diszes névsorában. Az új XI. évfolyamot kezdő füzet a következő értékes zenedarabokat közli: 1. Lányi Ernő »Huzd rá cigány régi nótám« magyar dalt. 2. Lányi Ernő »Azt gondoltam virág van« magyar dalt. 3. Tarnay Alajos op. 56. Valse Nuptiale. 4. Huber Sándor op. 42. Az első csók »Der erste Kuss« dalkeringőt. — Előfizetési ára negyedéven 6 füzetben 60 oldal zeneműre 3 K. Előfizethetni a most meginduló I. évfolyamra valamint az előző évfolyamokra is, a »Zenélő Magyarország« (Klökner Ede) zeneműkereskedésében Budapest, VIII., József-körut 22/24.

»Az ujság« a legújabb fővárosi politikai napilap, melyet Gajári Odón, a régi ujságíró gárda kitűnősége szerkeszt a kiválólagott legjobb erők közreműködésével.

Főmunkatársai: Herezeg Ferenc, Kenedi Géza, Kóbor Tamás, Kozma Andor, Mikszáth Kálmán, mindmegannyi fényes nevű, közkeveltségű író.

»Az Ujság« első sorban politikával foglalko-

zik. Deák Ferenc böles és szabadelvű politikájának szószólója. Sem a szabadelvűségben, sem a paritásos dualizmus tekintetében megalkuvást nem ismer. Független lévén a pártoktól és kormánytól, a magyar sajtószabadság legfőbb erkölcsi feltételének birtokában van és legjobb meggyőződését szolgálhatja. Módszere az igazmondás és a tisztességes hang, mert bizalomra, szavahihetőségre és közbeesülésre törekszik, arról levén meggyőződve, hogy a becsületesség hangot és az igazmondást szereti. Csakis ez uton lehet jutni szívéhez, eszéhez, meggyőződéséhez rugóhoz.

»Az Ujság» pedig ehhez a józan, magyar észhez szól, ezt kívánja folyton ébren tartani, midőn a közélet jelenségeit szabadon, elfogulatlanul közli és bírálja.

»Az Ujság» értesüléseit feltétlenül megbízható legjobb forrásból meríti. Ebben nagy segítségére van azon számos és igen kiterjedt összeköttetés, melyet jeles munkatársai révén a politikai, közgazdasági, pénzügyi, egyházi, tudományos, művészeti, irodalmi és társadalmi körökkel és kitűnőségekkel tart fenn. Ezen legjobb kézből vett ujdonságokkal telnek meg napenként »Az Ujság» gazdag rovatai, melyek a modern társadalmi élet összes igényeit felelelik.

Külön rovatok vannak a politikai értesülésekre, valamint az országgyűlésre. Ez utóbbiban kerülve az unalmas hosszúságot, az ülések híu képét és a szónokok beszédének lényegét közli »Az Ujság», melyből mindenki teljes tájékozottságot szerezhet az országgyűlés tárgyalásairól. Ezen kívül »Szinház», »Zene», »Képzőművészet», »Tudomány és irodalom», »Igazságszolgáltatás», »Sport», »Közgazdaság» rovatokban található ezen szakmába vágó közlemények, bírálatok sokasága.

»Az Ujság» súlyt helyez a vidéki élet megfigyelésére és a »Városok és megyék» rovatában a vidéki törvényhatósági és községi közigazgatás, társadalmi szervezkedés legújabb mozzanatait közli, azon jól szervezett levelezések alapján, melyeket »Az Ujság» a vidéki nagyobb központokkal létesített.

»Az Ujság» különös gondot fordít a »Hírek» rovatára. Ebből számúzi az egészségtelen izgalomhajtászatot és az értéktelen mendemondát. A napi eseményekkel előkelő felfogással és jó ízléssel foglalkozik, valamint értesüléseit választékos, esinos irodalmi formába öltözteti.

»Az Ujság» vezető kíván lenni a külföldi és diplomáciai ügyek közlésével is. Ezzel új teret kíván nyitni a hazai közönség érdeklődésének, mivel eddigi lapjaink a külpolitikával csak szórványosan hézagosan foglalkoztak. »Az Ujság» a külügyekről is minden nap kimerítő, szakavatott tájékoztatást nyújt.

»Az Ujság» eddig megjelent számai tanuskodnak arról, hogy a hazai hírlapirodalom egy magas színvonalon tartott, a művelt közönség szellemi igényeinek mindenben megfelelő közlönyvel gazdagodott, mely tetszetős külső fomájánál fogva is igen vonzó.

Előfizetési ára egész évre 28 korona. Egy hóra 2 korona 40 fillér. Egyes szám ára vidéken 10 fillér. A szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, VII., Kerepesi-ut 54 sz. a., az »Athenaeum» épületében van.

A divat

— Divat Ujság-ból —

Azt szokták mondani, hogy semmi új sincs a nap alatt — és ez mostanában a divatra is alkalmazkodik. Azt mondják hogy: Liberty! Liberty muslin! Liberty bluz! — láttuk már. Csipke! csipkebetét! csipkegallér! volt már. Hálószíriően esomózott alapra dolgozott, roitos végű

varrott csipke! valamikormintha már ezekkel is találkoztunk volna — igaz, hogy ezzel legrégebben. Keskeny szalag! virág! túllibor, fodor és egyebek — mindezt láttuk már sokszor ezerszer.

Nos igaz, hogy mindez, minden a mi van, már volt is. Akár régen, akár közelmúlt időben. Csak hogy arra való a divat, hogy a sok régit úgy tudja adni, mintha soha nem látott ujdonság volna. És ha az valaha, hát most tökéletesen sikerült neki. Például, hogy az asszonyok fő-fő díszét, a csipkét említsük elsősorban. A mig évek során végig minden csipke felhőszerűen könnyű szellős és libbenős volt, most lehetőleg sima, nehéz, előkelő dísz gyanánt tapad a vállunkra, csipőnkre, ruhánk alá. Hogy a rojtnak meg mily örületes sokféleségét halmozza a divat a kirakatokba, az egyszerűen szédítő. A puha fogású selymesen meleg, nehéznek látszó, pedig szinte teljesen szintelen zseniliarojttól kezdve, a keskeny, cakkos, kockás és izezett csipkék szélebe díszül beleszővött nyitott és sodrozott, aztán a pillangós és gyöngyrojttig annyira rojtos némely ruha, akár egy spanyol gitánáé! Különös, hogy a ragyogó pillangódisz, ugy egészen, mint részben himzett ruhákban mennyi ideig megáll a divat kegyében. Már nem emlékszem hány éve, hogy az a kiválóan szin-padi hatásokat támogató dísz lekerült abáli- és hangversenyterem parketjére, és valóságos szemfényvesztés és lefőz sok finomabb és jobb ízlésű ruhát, kissé hivalkodó pompájával. Szinházba, már csak hiába, de nálunk bluzban jár csaknem mindenki. Elvégre nem sok köztünk a kocsin boldog halandó. Aztán meg — mi tagadás benne — senki se azért öltözködik, hogy ne lássák — már pedig a szinházban alig látni az asszonyból egyebet a bluzánál. Legfeljebb ha az Operában, vagy a Király Szinházban, a melyeknek a fűtött, tágas, fényesen világított előcsarnokában kellemesen meg lehet egy szép ruhát barátnőink — épülésére sétáltatni. A szinházi bluzok ujdonságai a tafotabodros Herkules zsinórral díszített bársonybluzok. A hófehér liberty selyembluz aranyfonállal varrott csipkebetéttel. Angol bársonybluz, melynek gallérját és közeljét égetett bőrmukával díszített hajtóra ékíti.

Házi ruhák vagy kényelmes utazóruhákhoz egy nem igen elegáns, de alkalmas modelt lát-tam nagy kockás kendőszövetből, a melynek a rojtos széle adta meg kissé cafatos díszét. Tán nagyon sovány, vagy magas alakon szépen állhat, de másnak nem merném ajánlani.

A szinházi és báli köpenyek természetesen mind prémesekek. Néha egészen egy két söt három-féle állat bőréből készül, a szine és a viszaja meg persze szép selyembéléses. A téli ruhákon ellenben kevesebb a prém tán a sok bundagallértól, stólatólus egyebektől már a ruhákra nem is jut

Most a farsangra gondol, farsangra készül mindenki, a kinek felnőtt, ugynevezett eladó leánya van. A karácsonyfákra kívánt báli ruha, kesztyű, legyező és virág sokaságától ragyog minden kirakat. Mire ez a levél eljut olvasóihoz, sokan megkapták az első báli ruhára valót. Képekről azért is gondoskodtunk minden korbellek számára, hogy kedves olvasóink farsangi gondját kisebbítsük, örömeit szaporítsuk. Tehát jó farsangot és friss, vidám boldog ujesztendőt minden kedves régi és új előfizetőnknek.

Ida.

A Divat Ujság minden hónapban kétszer jelenik meg. Előfizetési ára nagyon olcsó: negyedévre, postán való szétküldéssel, két korona husz fillér. Előfizetni legcélszerűbben a kiadóhivatalba intézett postautalványon lehet. A Divat Ujság kiadóhivatala Budapest, VIII., a Rökk Szilárd-utca 4 számú házában van.

Báli selymek 60 krajcártól kezdve meterje, legujabb ujdonságok bérmentve és már megvámolva, házhoz szállítva. Gazdag mintagyűjtemény postafordultával. Henneberg selyemgyára Zürich.

Piaci áraink a legutolsó hetivásáron 50 kilogrammonként

	minőség szerint	Kor.-tól	Kor.-ig
búza		7.30	—40
rozs		5.80	—85
árpa		5.50	6—
zab		5.35	—30
fehérbab		—	—
tarkabab		—	—
tengeri		—	—
lóher		—5	5.20
bükköny		—	—
burgonya		—	—

Nyilt-tér. *)

Egy ft. plebános ur levele.

Wilhelm Ferenc gyógyszerész, cs. és kir. udv. szállító urnak Neunkirchenben, Alsó-Ausztria.

Radowesitz, Csehország, posta Bilin.

Az ön Wilhelm-féle antiarthritis, anti-rheumatikus vértisztító theáját beteges állapotomban, nygmit a máj és lép, a szív és gyomor elzsirosodása, reumatikus gerinc-fájdalomban, nehéz emésztés, vértódulás a fejben, nyomás a velőre stb., ismételten kedvező eredménnyel használtam ugyanarra, hogy egy kurát fürdőben, vagy vizgyógyintézetben megtakarítottam, melyhez, sajnos, tehetségem nincs, valamint hivatásomnál fogva a szükséges időt sem nélkülözhetem.

Biztosítom önt, hogy részemről kellemes kötelességemnek tartom ezen kitűnő Wilhelm-féle antiarthritis, anti-rheumatikus vértisztító theát mind az erre vonatkozó gyanus szenvedéseknel legjobban ajánlani és hálalmat az ön szerencsés találmányáért a szenvedő emberiségnek bebizonyítandó, amit az ön jeles gyógyhatású preparációja valóban meg is érdemel, arra mindig jobban figyelmeztetni.

Kitűnő tisztelettel

P. John Vince, plebános,

MERCUR váltóüzleti részvénytársaság

BUDAPEST, V., Fürdő-utca 3. szám.

vesz és elad

vidéki takarékpénztár- és bankrészvényeket, tőzsdén nem jegyzett papirokat

és azokra, valamint minden egyéb

értékpapír és sorsjegyre igen előnyös előleget folyósít.

Bank- és tőzsdéjegyekben szakszerű felvilágosítással szolgál.

BANKOSZTÁLY. SORSJEGYSZTÁLY. VÁLTÓÜZLET.

A m kir. szab. osztálysorsjáték főelárusítóhelye.

Sorsjegyek csekély havi részletfizetésre, előnyös sorsjegytársaságok.

Sorsjegybiztosítás: legolcsóbb díjszabás kívánatra bérmentve.

Rövid levélczim: MERCUR, Budapest, Fürdő-utca.

Részvénytőke 1,000.000 korona

*)E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Felelős szerkesztő: dr. Csák Károly.
Társszerkesztő és kiadó: Udvardy Ignác.

A karácsonyfa egylet mulatságához szükséges

virágok

e hó 11-ikére, azaz hétfőre megérkeznek.

WEISER ÉS POLLÁK
divatáru kereskedése.

3624/kb. 903.

Tárgy: A m. kir. kereskedelemügyi miniszter a zalaegerszegi vásártér kibővítéséhez szükséges ingatlanokra a kisajátítási eljárást elrendeli.

Határozat.

A kereskedelemügyi magy. kir. miniszter ur 58267/III. 903. sz. leiratával a zalaegerszegi vásártér kibővítéséhez szükséges ingatlanokra és a kisajátítási összeírásban 15—18. folyó szám s a kisajátítási tervben 5123., 512., 5141. és 5143. szám alatt felvett s már egyezségileg megszerzett ingatlanok kivételével a kisajátítási eljárást elrendelte. Ehhez képest a vármegye közigazgatási bizottsága az 1881. XLI. t.-cz. 33. és következő §-ában előírt bizottsági eljárás foganatosítására az 1881. 41. t.-c. 33. §-a értelmében Deák Mihály bizottsági tag elnöke alatt Csillagh Gyula és Szily Dezső megyei bizottsági tagokból és Kaufmann Mátyás vármegyei aljegyzőből álló bizottságot küld ki és a bizottsági eljárás határidejéül 1904. évi január 30-ának délelőtt fél 10 óráját tűzi ki és a tárgyalás helyéül a zalaegerszegi városház tanácstermét jelöli meg.

Az összes iratokat és a kisajátítási terveket pedig Zalaegerszeg város tanácsának kiadja azzal, hogy a tervrajzot és összeírást a városházánál a tárgyalást megelőzőleg legalább 15 napig közszemlére tegye ki és erről, valamint a tárgyalás idejéről az érdekelt feleket haladéktalanul értesítse azzal, hogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg határoz, ha az érdekeltet közül senki sem jelenik meg.

Jelen határozat alapján kibocsátandó hirdetmény a Zalavármegyei Hivatalos Lapban egy ízben és a »Zalamegye« című Zalaegerszegen megjelenő hírlapban három ízben egymás után közzéteendő.

Miről a kisajátítási terv összeírás, valamint a hirdetmény megfelelő számú példánya és az összes iratok kaposán Zalaegerszeg r. t. város tanácsa, továbbá Deák Mihály bizottsági elnök, Csillagh Gyula és Szily Dezső bizottsági tagok és Kaufmann Mátyás megyei aljegyző mint bizottsági jegyző értesíttetnek.

Kelt Zalavármegye közig. bizottságának Zalaegerszegen, 1903. évi december hó 15-ik napján tartott havi rendes ülésében.

Főispán s közig. biz. elnök ur helyett

Csertán Károly s. k.,
Zalavármegye alispánja.

Köhögésben

szenvédő

kisértse meg a köhögést csillapító és kellemes ízű

Császár

Mell-bonbont.

2740 hatóságilag igazolt bizonyítvány szőlő mellett

és hogy sikerrel használható köhögésnél, katarrusnál és elnyálkásodásnál. Kapható 20 és 40 filléres csomagokban Schmidt Győző zalaegerszegi cukrásznál.

Eladó bérház.

Egy jó karban levő bérház házi kerttel, a Kossuth Lajos-utcában szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágosítás nyerhető a lap kiadóhivatalában.

Tölgyfa eladási hirdetmény.

Somogyvármegyei Inke községhez tartozó **Darvas pusztán** (vasutállomás Somogy-Szabb, az erdőtől 9 km.-re) eladásra kerül

471 darab tölgyfa,

melynek szakértői becsü alapján megállapított becsértéke harmincezer korona. A törzsek mellmagassági (1.3 m.) átmérője 48 és 142. cm. közt változik. Összes köbtartalom 1921.67 tömör köbméter.

Írásbeli zárt ajánlatok **Szegedy György** cs. és kir. kamarás földbirtokoshoz 1904. év január hó 31-én d. e. 10 óráig 10% bánatpénzzel felszerelve Acsád (Vas megye) küldendők, hol az árverési feltételek is megtekinthetők. Becsúron aluli ajánlatok tekintetbe nem vétetnek.

Az egymást megközelítő ajánlatokra nézve birtokos fenntartja magának a szabad választási jogot. Az árverés fenti időben Acsádon tartatik meg.

Megjegyeztetik, hogy a kitermelésre két évi határidő engedélyeztetik.

Oh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboz 1 korona és 2 korona.

Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR”

GYÓGYSZERTÁR

Budapest, V., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

Kapható Zalaegerszegen: **Kasster Sándor, Dr. Klein Lajos, Sümegen: E. Dervarics István, Zalaszentgróton: Botfy Péter** gyógyszerárjaikban.

Gyomorbetegeknek,

akik meghűlés, gyomortúlterhelés, élvezhetetlen, nehezen emészthető, túlhideg vagy meleg eledel, vagy szabálytalan életmód folytán gyomorbajban, gyomorkatharusban, gyomoréjszalomban nehéz emésztésben vagy elnyálkásodásban szenvednek. A rég kipróbált jó hatású **emésztési és vértisztító szert** ajánljuk, mely az

Ullrich Hubert-féle

növény bor.

Kitűnő gyogyerejűnek talált növényekből jó borral vegyítve készül, erősíti az ember gyomorszerveit anélkül, hogy gyomorhajtó szer lenne. Eltávolítja a véredények zavarait, tisztítja a vért minden romlott, betegséget előidéző anyagoktól és hathatósan működik az egészséges vérképződésre.

Ezen bornak kellő időben való használata mellett minden jelenség, mint főfájás, felbőgés, gyomorégés, melyek idült gyomorbajoknál leggyakrabban előfordulnak, már a kezdetleges használatnál megszűnnek.

Szorulás, kólikafájdalmak, szívverés, álmatlanság ezen növénybor használata mellett gyorsan megszűnik.

Halvány, aszott kinézés, vérhiány a legtöbb esetben a hiányos vérképzésnek és májbetegségnek a következményei, amelyeket legbiztosabban gyógyít ez a növény bor, mely fokozza az étvágyat, elősegíti az emésztést, javítja a vérképződést s a betegnek új erőt szerez, amit számos elismerő és köszönő irat igazol.

A növény bor üvegenként 3 és 4 koronáért kapható a gyógyszerárakban Zalaegerszegen, továbbá Zalaszentgróton, Vásvár, Kőrmend, Nova, Pacsa, Keszthely, Sümeg, Jánosháza, Deveser, Kiszell, Muraszombat, Bellatincez, Marczali, Tapolca, Nagykanizsa, Letenye, Csáktornya, Perlak, Szombathely, Csabrendek, Sárvár, Némethújvár, Szentgothárd, Óriszentpéter, Alsólendva, Muraszterdahely, Komárom, Nemesvid, Pápa, Nádasd, Vaspör, Szőcs, Baksa, Bak, Pölöske, Zalaszentlászló, Boba, Középbisztríce, Pincez, Páka, Ujudvar, Nagyrada, Csákány, Simontornya, Tapsony, Kéthely, Nyírad, Ajka gyógyszerárjaiban, illetve fűszerkereskedéseiben, valamint minden nagyobb és kisebb helyen Magyarországon és az egész Osztrák-Magyar monarchiában a gyógyszerárakban.

Utánzatoktól óvakodni kell

és csak

Ullrich Hubert-féle növ. bor

kérendő.

A zalaegerszegi gyógyszerárak 3 vagy több palack növény bort eredeti áron szállítanak az ország bármely részébe.

Korpa eladás.

A Magyarország területén levő cs. és kir. katonai élelmezési raktárak közül a budapesti, pozsonyi, szombathelyi, székesfehérvári és részben a komáromi és soproni raktárak az 1903-1904. őrési idény alatt előállítandó

☞ korpát ☞

közvetlenül és szabadkézből fogják a gazdáknak, vagy azok hiányában más vevőknek eladni a következő feltételek mellett:

A budapesti raktárból eladnak 2.122,5 q korpát és pedig 1904. évi január hónapban 820,46 q, májusban 724,54 q, szeptemberben 577,5 q korpát, melyek átvehető hétköznapon, kivéve a hó 1., 5., 6., 11., 15., 16., 20., 21., 24., 26. és utolsó napját; az átvétel történik a váci határon levő raktárban métermázsánként 6 K 36 f árban; a vasuti állomáshoz vagy hajóhoz fuvar 34 f métermázsánként.

A pozsonyi raktárból eladnak 990 q korpát a 7 K 60 f métermázsánként és pedig 1904. január, február, március, április, május hónapban hónapanként 135 q; átvétel minden szombaton a malomligeti raktárnál illetőleg a Pozsony újvárosi állomáson; fuvar a vasuti állomáshoz 24 f métermázsánként.

A komáromi raktárból eladnak 1.030,50 q, melyből 600 q le van foglalva; eladási ár 7 K 24 f métermázsánként; előállítatik január, február, március hónapban 120-120 q, áprilisban 170 q, májusban 200 q, júniusban 200,50 q; átvehető minden hétfőn a régi vár vagy Sandberg raktárnál; pályaudvarra 20 f, hajóállomáshoz 20 f métermázsánként a szállítási díj.

A soproni raktárból eladnak 531 q mennyiséget, melyből 150 q le van foglalva; eladási ár 7 K 70 f métermázsánként; előállítatik január, februárban 60-60 q, március, április, május és júniusban 70-70 q, júliusban 31 q; átvehető minden hétfőn, kivéve az élelmezési kiosztási napokat az élelmezési raktárnál (Plandorfi-utca 26); szállítási díj a pályaudvarra 12 f métermázsánként.

A szombathelyi raktárból eladnak 388,50 q korpát 7 K 05 f árban métermázsánként; előállítatik január és februárban 30-30 q, március, április, május, június és júliusban 50-50 q, augusztusban 48,50 q; átvehető minden hétfőn, kivéve az élelmezési kiosztási napokat, a Szegő Benő-féle raktárnál, a termény pályaudvarra összekötő sínparánál 20 f per q vagonrakományonként, mely esetben a berakási díj elesik.

A székesfehérvári raktárból eladnak 300 q korpát 5 K 78 f-rel métermázsánként; előállítatik január, február, március, április, május hónapokban 40-40 q, júniusban 30 q; átvehető minden hétfőn az élelmezési raktárnál, vasúthoz szállítás 30 f métermázsánként 30% engedménnyel.

A katonai kincstár szolgálatainak igénybe vételével a beszákolás- és felrakásért mindegyik raktárnál métermázsánként 12 f, a lerakásért 4 f fizetendő; zsákok kölesönadásáért 0,4 ($\frac{4}{10}$) f minden napra a kölesönzés tartamára darabonként; zsákok eladásáért: 60 f egy jó jutásáért, 124 $\frac{6}{10}$ f másféle jó zsákért.

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COLL.
Horgony-Pain-Expeller

egy régi kiprobált háziszert, amely már több mint 34 év óta megbízható bedörzsölési alkalmazásnak kényelmét, csillapít és megújítja.

Intés. Súnyok utáni, miatt bevételek, korlátolt, óvatossággal legyünk és oszlis eredeti árukat dobozokban a „Horgony” védjegyvel és a „Richter” cégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f, 1 k, 40 f, és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható.

Főraktár: Török József gyógyszerésznél
Budapesten.
Richter F. Ad. és társa,
csak. és kir. hávari szállítók.
csak. és kir. hávari szállítók.

MEGHÍVÁS.

A Bellatincz-vidéki Takarékpénztár

1904. évi január hó 28-án délelőtt 10 órakor Bellatinczon az intézet saját helyiségében tartandó

huszonharmadik évi rendes közgyűlésére.

TÁRGYAI:

1. Intézeti igazgatóság jelentése az 1903-iki üzletév eredményéről.
2. A zárszámadás és mérleg felülvizsgálása és a tiszta nyereség mikénti felosztása iránti intézkedés.
3. Az igazgatóság és felügyelő bizottságnak a lefolyt fizetésre vonatkozó felmentése.
4. 2. igazgatósági tag s a felügyelő bizottságnak megválasztása.
5. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes megválasztása.
6. A segédkönyvelő fizetés felemelése.
7. Esetleges indítványok.

Bellatincz, 1904. évi január hó 6-án.

Az igazgatóság.

Vagyon.		Mérleg számla.		Teher.	
Pénztárkészlet	5627 75	Részvény-tőke	70000	—	
Váltótársa	258339 72	Tartalék alap	84000	—	
Kezelt kötelező kölesön	598749 57	Külön tartalék alap	28709	97	
Jelzálogkölesön	110885 47	Nyugdíj alap	25140	58	
Törlesztéses jelzálogkölesön	36381 35	Betétek	732110	76	
Értékpapír	—	Fel nem vett osztalék	240	—	
20.000 K magyar korona járadék	19800 —	Tőke kamat adó	1797	09	
4000 frt. magyar földterherment.	—	Visszeszámítolás	86393	—	
kötvény	7920 —	Hitelezők	11574	66	
Intézeti ház	11500 —	Tiszta nyereség	19529	39	
Leltár	544 80				
Ingatlanok	5664 97				
Különféle adósok	4081 82				
	1059495 45				1059495 45

Bellatincz, 1903. december 31-én.

BELLATINCZ-VIDÉKI TAKARÉKPÉNZTÁR.

Isoó Ferenc elnök. **Vugrincics Boldizsár** I. alelnök. **Kollár Péter** II. alelnök. **Túry József** pénztárnok. **Kelecsényi Ferenc** könyvelő.

Jelen mérlegszámla megvizsgáltatott és helyesnek találtatott.

A felügyelő bizottság:

Metzker Mátyás.

Schweinhammer János.

Meixner Mátyás.

Tisztelt Közgyűlés!

Ezennel teljes tisztelettel jelentjük, hogy hivatásunknak megfelelőleg a lefolyt 1903-ik év folyamán a Bellatincz-vidéki takarékpénztár ügykezelését a legnagyobb figyelemmel kísértük, fő- és mellékkönyveit az év folyama alatt többször tüzetesen átvizsgáltuk és azokat mindenkor a legnagyobb rendben találtuk.

A fő- és segédkönyvek alapján általunk részletesen átvizsgált és teljesen helyesnek talált 1903-ik évi zárszámadás és mérleg helybenhagyását, nemkülönben az igazgatóság jelentése szerint mutatkozó 19529 K 39 fillérvnyi tiszta nyereség felosztására vonatkozó javaslatot magunkévá tevén, annak elfogadását a t. közgyűlésnek indítványba hoztuk s úgy magunk, mint az igazgatóság részére a lefolyt üzletévre a felmentvény megadását kérjük.

Bellatincz, 1904. január 6-án.

A felügyelő bizottság:

Metzker Mátyás

Meixner Mátyás

Schweinhammer János.